

Protestantse Gemeente
Amstelveen-Buitenveldert

Beleidsplan 2019 – 2025

Beleidsplan 2019 – 2025

september 2019

Met twee bijlagen:

bijlage 1. financiën, personeel en gebouwen

**bijlage 2. verwerking van de opmerkingen van
gemeenteleden op het concept beleidsplan**

1. Basis

De Protestantse Gemeente Amstelveen - Buitenveldert (afgekort: PGA-B) leeft vanuit Gods onvoorwaardelijke belofte van trouw, zoals die uit de Bijbelse teksten van Oude en Nieuwe Testament tot ons spreekt. Zij deelt in de traditie van de kerk van alle eeuwen en plaatsen, zoals die is verwoord in de apostolische geloofsbelijdenis en zij weet zich verbonden met het volk Israël. In onze gemeente is ieder vrij om op eigen wijze het geloof te vieren en te beleven en is iedereen uitgenodigd tot volledige deelname. Wij vieren, leren en dienen met het oog op heel de wereld en zoeken blijvend naar nieuwe mogelijkheden en vormen om Gods belofte voor komende generaties betekenis te blijven geven. Wij geloven dat de boodschap van God met je meegaat, in Gods trouw en in naastenliefde waardoor het leven van iedereen in positieve zin kan veranderen.

2A. Gemeente: vieren en leren

In de kerkelijke gemeente ontmoeten mensen elkaar rondom de Bijbel. We luisteren naar het evangelie - de goede boodschap van de Bijbel - en naar elkaar. Vieren, leren en dienen zijn de kernwoorden van gemeente-zijn. In lijn met de protestantse traditie binnen de Protestantse Kerk in Nederland (afgekort: PKN) zoeken wij naar een balans tussen vertrouwde en vernieuwende manieren om kerk te zijn hier en nu, in deze tijd op onze plek.

Het vinden van die balans tussen het behoud van het goede en vernieuwing van de gemeente vergt veel inzet van het team van predikanten en kerkelijk werkers. Denk hierbij aan het experimenteren met nieuwe vormen in de eredienst, aan de ontwikkeling en uitbouw van andere vormen van pastoraat en aan het vernieuwen van de bestaande gemeente. Het team doet dit dan ook gezamenlijk en in afstemming op elkaar voor de gehele PGA-B, gebruikmakend van de verschillende competenties van de teamleden.

Beleid

- In speciale vieringen wordt binnen de PGA-B geprobeerd om invulling te geven aan nieuwe vormen en inhouden van vieringen. Gemeenteleden worden nadrukkelijker dan voorheen op de hoogte gesteld van die vieringen binnen het geheel van de PGA-B, om zo te kunnen kiezen uit vieringen.
- Het gemeenschappelijk vormings- en toerustingsprogramma binnen de PGA-B biedt ruimte voor ontwikkeling en verdieping van het geloof van alle gemeenteleden, op verschillende locaties, op wisselende tijdstippen.

2B. Gemeente: dienen

Het evangelie vraagt van ons om dienstbaar te zijn aan elkaar en aan onze naasten, ver weg en dichtbij. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen maken deze opdracht nog urgenter. De zorg in onze samenleving staat steeds meer onder druk, met alle gevolgen van dien voor onze gemeenteleden en anderen.

Beleid

Dat vraagt om laagdrempelige diaconale en pastorale activiteiten waarin wij vorm geven aan onze dienende taak als lichaam van Christus. De Algemene Kerkenraad zal, passend binnen onze financiële mogelijkheden, altijd positief reageren op initiatieven binnen de gemeente die concreet invulling geven aan deze opdracht. In ieder geval wordt uitvoering gegeven aan het beleid zoals dat door het College van Diakenen is vastgesteld in haar beleidsplan 2018-2022.

2C. Gemeente: samenwerken

De gemeente is lange tijd vooral een huis geweest waar mensen hun leven lang in wonen. Maar ze ontwikkelt zich meer en meer tot een gemeente met een kleine kern en een grote buitenrand. En deze ontwikkeling zien we, weliswaar in verschillende mate, in alle drie de wijkgemeenten. Dat leidt er toe dat er per wijkgemeente veel taken en verantwoordelijkheden bij een beperkt aantal gemeenteleden komen te liggen. De afname van het aantal gemeenteleden houden we niet tegen, maar de situatie die zo ontstaat, moet wel werkbaar en bestuurbaar blijven.

Beleid

- De drie betrokken wijkgemeenten gaan op een toenemend aantal gebieden van kerkelijke taken en verantwoordelijkheden nauwer samenwerken.
- Waar we noodgedwongen over moeten gaan tot het sluiten van een kerkgebouw, streven we naar blijvende presentie in een andere vorm in het betreffende deel van Amstelveen – Buitenveldert.
- Zodra een wijkkerkenraad aangeeft haar taken en verantwoordelijkheden niet meer ten volle te kunnen vervullen, gaat de AK in overleg met de wijkkerkenraden hoe deze het beste geborgd kunnen worden binnen het geheel van de PGA-B.
- In geval van het beroepen van een predikant of het werven van personeel doen we dit in gezamenlijkheid, zodat predikanten en medewerkers een team vormen dat breed inzetbaar wordt binnen het geheel van de PGA-B.
- Ook het ambt van ouderling en van diaken groeit geleidelijk toe naar een andere invulling. Hierbij verlaten we het werken binnen strikte wijkgrenzen. Een deel van de vrijwilligers zal dan ook gaan werken binnen het geheel van de PGA-B en niet meer strikt voor één wijkgemeente.

3. Nieuwe vormen van aanspreken

Wij zijn geroepen het evangelie levend te houden, zowel binnen als buiten de grenzen van de eigen gemeente. Tegelijkertijd zien we dat de samenleving meer en meer gericht is op inspirerende ervaringen en momenten en minder op levenslang commitment. Om die reden willen we investeren in nieuwe vormen om Bijbel en geloofstraditie aan de orde te stellen *in de gemeente en daarbuiten*, zonder expliciet te streven naar groei van de gemeente in de klassieke zin.

We richten ons daarbij allereerst op het experimenteren met nieuwe vormen van vieren zowel qua inhoud als qua vorm en locatie. We willen nadrukkelijk als Kerk in de Stad aanwezig zijn. Kerk in de Stad richt zich op mensen van alle leeftijden op de rand van en buiten de gemeente. Bijbelse verhalen zijn het uitgangspunt om zingevings-, levens- en geloofsvragen aan de orde stellen. Dit vraagt om presentie op niet kerkelijke plekken, scholen, evenementen, sleutellocaties, in de media en in gemeentelijke en maatschappelijke netwerken en om contacten met andere geloofsgemeenschappen en niet-religieuze maatschappelijke organisaties.

Daarin willen wij op een authentieke manier uitgaan van onze eigen geloofsbronnen en aansluiten bij het verlangen van nieuwe generaties en mensen buiten de kerkelijke gemeente op het gebied van vieren, leren en verdieping.

Beleid

- Komende jaren willen we dit werk verder verkennen en uitwerken. Daarom zetten we voor de gehele periode van 2019 - 2025 ca 25% van de totale pastorale formatie (= predikanten + kerkelijk werkers) in op missionaire activiteiten in combinatie met kinder- en jongerenwerk binnen de PGA-B (zie ook onderdeel 5 van dit beleidsplan).

- Elk jaar evalueren we kritisch de opbrengst en toekomstbestendigheid van het werk. Voor de coördinatie wordt vanuit de AK een taakgroep opgericht waar naast het vernieuwingswerk ook het jeugdwerk (werk met komende generaties) onder valt.

4. Ouderen

Het aantal ouderen groeit de komende jaren in de gemeente verder. Mensen worden daarbij ook meer hulpbehoevend. Tegelijkertijd staan maatschappelijke voorzieningen en de zorg onder druk. Pastorale zorg voor de kwetsbaarste groepen in de gemeente is bijna uitsluitend individueel. Ook bij investering in groepspastoraat blijft het individuele pastoraat toenemen, terwijl het aantal vrijwilligers verder afneemt. Gedurende de looptijd van dit beleidsplan dient hiervoor, evenals voor pastorale zorg in instellingen, beleid ontwikkeld te worden.

Beleid

Naast de predikanten wordt een kerkelijk werker voor het ouderenpastoraat ingezet, die werkzaam is in de wijkgemeenten van de Kruiskerk en de Paaskerk. Voor de gemeente van de Pelgrimskerk wordt dit werk opgenomen in het takenpakket van de predikant. De kerkelijk werker besteedt tijd aan het individuele pastoraat en aan het groepspastoraat en wordt betrokken bij de ontwikkeling van PGA-B beleid op het gebied van pastoraat.

5. Kinderen en jongeren

Het doel van het jeugdwerk is om kinderen en jongeren op diverse manieren bekend te maken met Bijbelverhalen en de grote feesten op een manier die past bij hun leeftijd en achtergrond. Wij willen dat ze de kerk leren kennen als een betrouwbare plek, waar zij op eigen wijze God, geloof en kerk mogen ontdekken en zingeving-, levens- en geloofsvragen kunnen stellen; het bevorderen van zondagse kerkgang is geen doel op zich.

Zowel binnen de context van de eigen gemeente als daarbuiten zien wij onder kinderen, jongeren en hun ouders een groeiende interesse in religie, zingeving en geloof (inhoud). Tegelijkertijd zien wij ook dat affiniteit met structurele kerkgang en de klassieke taal en vormen van meer traditionele geloofsoverdracht verdwijnen. Een trend die ook buiten Amstelveen geconstateerd wordt, waarin interesse voor inhoud samengaat met een afnemende betrokkenheid bij het instituut 'kerk'.

Om die reden willen wij, vanuit onze geloofsbronnen, investeren in nieuwe vormen van vieren en in het ontwerpen van inhoud voor vieringen en activiteiten die aansluiten bij de leefwereld van kinderen, jongeren en hun ouders, ook buiten de grenzen van de eigen gemeente. Het investeren in het werk met scholen (zowel leerlingen, als leerkrachten) en in activiteiten die aansluiten bij deze doelgroep zijn hier wezenlijk onderdeel van.

Daarnaast blijft er aandacht voor het bestaand jeugd- en jongerenwerk, zoals bijvoorbeeld de kinderdienst en de tienerdienst.

Beleid

Naast een predikant (voor een deel van de beschikbare tijd) wordt er een kerkelijk werker ingezet voor het werk met kinderen en jongeren (binnen de wijken, bovenwijken en missionair). Beiden zullen nauw samenwerken met de andere predikanten, kerkelijk werkers en vrijwilligers op het gebied van vernieuwing en toekomst. Over de periode 2019 – 2025 wordt ca 25% van de totale pastorale formatie (= predikanten + kerkelijk werkers) ingezet voor kinder- en jongerenwerk in combinatie met de missionaire activiteiten binnen de PGA-B (zie ook onderdeel 3 van dit beleidsplan).

6. Uniceit en toch samen

In en rond onze gemeente is veel te doen op cultureel en maatschappelijk gebied. Het dwingt ons na te denken over onze eigenheid als protestantse gemeente. Vanuit onze eigen mogelijkheden, talenten en kwaliteiten en vanuit onze visie op geloof en kerk willen we in de samenleving staan. We hebben daarin veel te bieden aan inhoud, muziek, betrokkenheid en stilte.

Beleid

Om te voorkomen dat we bestaande activiteiten (buiten onze kerken) imiteren, willen wij als PGA-B de banden versterken met mensen, maatschappelijke instanties en organisaties om ons heen die vanuit hun overtuiging werken aan een betere wereld. Voor ons is dat een manier om bij te dragen aan het Koninkrijk van God. In het kader van 'nieuwe vormen van betrokkenheid' (zie bij punt 5) zoeken we die verbinding met de wereld om ons heen.

7. Vrijwilligers

Vanwege de voorgenomen daling van het aantal professionele krachten binnen onze kerkgemeenschap wordt er vaker dan voorheen een beroep gedaan op vrijwilligers. Het is pas enkele jaren geleden dat er binnen de PGA-B geconstateerd werd dat er meer professionals in dienst genomen moesten worden, omdat het aantal vrijwilligers in onze vergrijzende gemeente afneemt. De genoemde oplossing voor de vergrijzing - te weten meer professionals in dienst nemen - kunnen we ons echter niet meer permitteren in de mate die men toen voor ogen had.

Beleid

- We zullen de professionals die we hebben, vragen om met name de inhoud en de procesbegeleiding van onze kerkelijke activiteiten op zich te nemen. In de uitvoering van die kerkelijke activiteiten wordt een beroep op vrijwilligers gedaan. En in geval die er niet of te weinig zijn, moet serieus worden overwogen om te stoppen met de betreffende kerkelijke activiteit. Ook op dit punt moet het realisme doorklinken. Het is wel zo dat de vrijwilligers van de professionals mogen verwachten dat ze goed worden geïnformeerd over achtergrond, doel en opzet van de betreffende kerkelijke activiteit en wat er van hen verwacht wordt in de uitvoering.
- De Algemene Kerkenraad komt, gericht op nieuwe vrijwilligers, met een voorstel voor eventuele aanvullende training en begeleiding en de organisatie van een korte introductie cursus binnen de PGA-B.
- De huidige vrijwilligers zijn vaak meer geboeid door één aspect/taak, kiezen daar bewust voor omdat het bij hen past en willen graag ook spontaan en in kort verband betrokken zijn. Het lijkt goed mogelijk de inzet van vrijwilligers te koppelen aan dit veranderde type vrijwilliger. Maar helaas komt dit wel steeds meer op gespannen voet te staan met de invulling van een kerkelijk ambt voor een langere periode.
- In alle drie de wijkgemeenten is merkbaar dat het aantal gemeenteleden afneemt dat bereid is om ambtsdrager te worden. Voor de besturing van de wijkgemeenten kan er op termijn voor gekozen worden om over te stappen naar één kerkenraad voor alle drie de wijkgemeenten. Hoe snel dit proces verloopt, hangt af van de noodzaak die de wijkkerkenraden hiervoor zelf aangeven. De Algemene Kerkenraad neemt hierin niet het initiatief.

8. Duurzaamheid

In onze kerkgemeenschap willen (of beter gezegd: moeten) we een bijdrage leveren aan de duurzaamheid van onze aarde. Dit kan door kritisch te kijken naar (i) het verbruik van energie en

materialen; (ii) het gebruik van onze kerkgebouwen en (iii) verantwoorde inkoop van energie. En natuurlijk spelen financiën hierbij een rol. De kosten voor energie & water in onze huidige drie kerken bedragen namelijk ca € 60.000,- per jaar.

Beleid

- Streven is om in deze periode (2019-2025) bewuster om te gaan met energie en daarmee het verbruik met tenminste 30% te verlagen. Dit kan door ons energieverbruik inzichtelijk maken waardoor sturing op verbruik mogelijk wordt en door onze kerkgebouwen in het winterseizoen niet meer te benutten/verhuren/verwarmen voor bijeenkomsten met minder dan 6-8 mensen, terwijl er op datzelfde moment geen sprake is van andere activiteiten in het betreffende kerkgebouw;
- energie-besparende maatregelen met een terugverdientijd van 10-15 jaar serieus te overwegen; we moeten ons hierbij wel realiseren dat het isoleren van de ruimten waar wij vieren een vele malen langere terugverdientijd heeft;
- het inzetten van zonnepanelen (als dit wordt toegestaan door de 'monumenten instanties');
- momenteel wordt energie ingekocht via deelname aan Collectief Energie voor Kerken van Greenchoice (100% groene stroom en 100% groen gas met CO₂ compensatie). De inkoop bij deze instantie wordt gecontinueerd.

9. Communicatie en Public Relations

Communicatie en PR is van groot belang voor onze kerkgemeenschap, zeker ook in een fase waarin binnen de PGA-B veel gaat veranderen. Om die reden wordt de personele inzet voor de communicatie in de eerste jaren van deze periode zoveel mogelijk op peil gehouden.

Beleid

- Met deze inzet op communicatie en PR ondersteunen we de externe communicatie, bijvoorbeeld in de vorm van publiekscampagnes met Pasen, Pinksteren en Kerst en publiciteit rondom evenementen en wordt aan de wijken advies gegeven over hun interne en externe communicatie.
- De digitalisering van onze interne communicatie wordt verder voortgezet. Gebruik van interne 'papieren' communicatie wordt, waar dat mogelijk is, vervangen door digitale kanalen of efficiënter ingezet. Kosten en duurzaamheid spelen mee in het maken afwegingen.

10. Personeel en financiën

De afname van het aantal leden van onze kerkgemeenschap zet de komende jaren door. Dit betekent dat ook de inkomsten fors afnemen en we onze uitgaven daarop moeten passen. De PGA-B beschikt over een aanzienlijk vermogen. Maar als we ons beleid op het gebied van personeel en financiën niet aanpassen, is dat vermogen in een periode van 12-14 jaar verdampt, tenzij we opnieuw besluiten om één van onze kerkgebouwen te verkopen.

Beleid (zie ook bijlage 1 voor gedetailleerde informatie over dit onderdeel van het beleidsplan)

- Om die reden vindt er in de periode van dit beleidsplan een reductie van personeel plaats van bijna 50% om het jaar 2025 af te sluiten met (nog altijd) een financieel tekort van ca € 340.000,- Het vermogen wordt blijvend ingezet om de jaarlijkse tekorten op te vangen. Deze personeelsreductie vindt op evenwichtige wijze plaats over alle kerkelijke functies heen (predikant, kerkelijke werkers, kosteren en overige medewerkers), in hoge mate door natuurlijk verloop en in beperkte mate door (deeltijd) ontslag van medewerkers.

- In de Aktie Kerkbalans (afgekort: AKB) streven we naar een groter kostenbewustzijn en gaan nadrukkelijker aangeven waarvoor gemeenteleden hun geld geven. Het streven is – voor wie dat binnen de gemeente kan opbrengen - om de gemiddelde AKB-bijdrage in 2025 per Betalende Pastorale Eenheid (BPE) met 3% per jaar te laten verhogen. Gemeenteleden die al meerdere jaren geen vrijwillige bijdrage geven, worden gericht telefonisch benaderd. Van hen willen we weten waar ze warm voor lopen om hen op die manier te motiveren om tot betaling over te gaan. Ook zullen we gemeenteleden in de loop van het jaar herinneren aan nog niet betaalde toezeggingen.
- Onderzocht wordt in hoeverre we onze kerkgebouwen commercieel kunnen exploiteren. Dit kan uiteindelijk betekenen dat we het gebruik van onze kerkgebouwen gaan delen met anderen (of mogelijk zelfs gaan huren van een andere partij) om op die manier onze eigen kosten voor deze gebouwen zo laag mogelijk te houden. Met een dergelijke aanpak neemt de kans toe dat deze gebouwen in de toekomst behouden blijven voor gebruik door onze kerkgemeenschap. Dit biedt ons wellicht de financiële ruimte om meer professionele krachten langer in dienst te houden.

11. Vermogen

In het voorliggende beleidsplan accepteren we jaarlijkse tekorten die ontstaan vanwege het vastgestelde beleid. Met andere woorden: ons vermogen is dienstbaar aan het beleid. Op basis van de vanuit het beleid bekende personele en overige kosten daalt ons vermogen in de periode 2019 - 2025 met ca 3,1 miljoen euro. Dit is gemiddeld ca € 440.000,- per jaar. Het enige dat in positieve zin zou kunnen bijdragen aan ons vermogen is de verkoop van een kerkgebouw, het ontvangen van legaten en hogere kerkelijke bijdragen. Alleen op het eerstgenoemde punt heeft dit beleidsplan direct invloed.

12. Bewaking voortgang

Dit beleidsplan zou binnen de context van onze kerk niet het eerste plan worden dat is vastgesteld en vervolgens in een la verdwijnt. Daarom neemt de AK zich het volgende voor:

- In elke AK vergadering komt tenminste één onderwerp uit dit plan op de agenda;
- Elk jaar in de maand mei belegt de AK een gemeentevergadering waarin we terugblikken op de voortgang van het beleid en waarin we tevens samen met de gemeente bepalen op welke onderdelen het plan mogelijk moet worden bijgesteld en welk mogelijk nieuw beleid aan het plan moet worden toegevoegd. Dit laatste is nodig omdat de looptijd van dit beleidsplan (2019-2025) te lang is om alle mogelijke ontwikkelingen over die periode te kunnen overzien. Dat er toch voor deze lange looptijd is gekozen, heeft vooral te maken met de vereiste langjarige planning op het gebied van personeel en financiën.

Dit beleidsplan (inclusief de twee bijlagen) is vastgesteld in de AK vergadering van 24 september 2019.

Voorzitter van de Algemene Kerkenraad

Secretaris College van Kerkrentmeesters

Scriba van de Algemene Kerkenraad

BIJLAGE 1A: beleidskeuzes voor de periode 2019 – 2025

t.a.v. financiën, personeel en gebouwen

Inleiding

De inhoud van dit document is in de maanden maart – april 2019 besproken met de wijkkerkenraden van de Kruiskerk, Paaskerk en Pelgrimskerk, het College van Kerkrentmeesters, het College van Diakenen en alle individuele predikanten en medewerkers. Naar de organisten is dit document uitsluitend toegestuurd, omdat het voor hen geen directe, persoonlijke consequenties heeft. Deze besprekingen hebben niet geleid tot substantiële wijzigingen in de door de Algemene Kerkenraad (afgekort: AK) voorgestelde maatregelen. In de maand mei is de inhoud van de vorige versie van deze bijlage aan de orde gesteld in twee (gelijke) door de AK uitgeschreven gemeentevergaderingen. Uit die vergaderingen en uit een viertal naar de AK gestuurde brieven zijn voorstellen gekomen voor wijzigingen. Deze voorstellen hebben geleid tot aanpassingen aan het concept beleidsplan en ook van deze bijlage. Voor meer inzicht in de aanpassingen van het totale beleidsplan op basis van commentaar van gemeenteleden wordt u verwezen naar bijlage 2.

Financiën

1. We werken toe naar een financieel PGA-B jaarresultaat per eind 2025 met een tekort van maximaal € 350.000. Dit in tegenstelling tot een financieel jaarresultaat van ruim - € 800.000 in geval van ongewijzigd beleid vanaf 2019. Streven naar een jaarresultaat van nul euro is niet realistisch, omdat je dan geen personeel meer hebt om je vastgestelde beleid te realiseren. We creëren hiermee een financiële situatie die ook na 2025 nog voldoende perspectief biedt voor een financieel gezonde voortzetting van de Protestantse Gemeente in Amstelveen - Buitenveldert.
2. In het denk-tank rapport 'Investeren in visie' uit 2012 is voorgesteld om het PGA-B vermogen per jaar te laten afnemen met een bedrag dat gelijk is aan (het vermogen per betalende pastorale eenheid) * (het aantal wegvallende betalende pastorale eenheden per jaar). Het vermogen per betalende pastorale eenheid staat momenteel op ca € 16.000,-. Stel het aantal wegvallende pastorale eenheden in een jaar is 40 (dit is een reëel cijfer), dan zou het vermogen in dat jaar met € 640.000,- mogen afnemen. Dit voorstel is destijds niet omgezet in concreet beleid. In par.11 van dit beleidsplan hebben we aangegeven dat het PGA-B vermogen dienstbaar is aan het beleid dat we hebben vastgesteld, maar het hoeft niet sneller af te nemen dan in relatie tot dit beleid nodig is. Op grond van de geplande personele en andere kosten neemt ons vermogen in de periode 2019 - 2025 met ca 3,1 miljoen euro af. Dit is gemiddeld over deze periode ca € 440.000,- per jaar. Hoger hoeft dit gemiddelde tekort niet te worden om de doelstellingen van ons beleid te kunnen realiseren. Ondanks deze jaarlijkse tekorten blijft ons vermogen over deze periode naar verwachting nagenoeg gelijk vanwege beleidskeuze 8 (zie verder in deze bijlage bij het onderwerp Gebouwen).

Personeel

3. Er bestaat binnen de PKN geen landelijke norm voor het aantal leden per fulltime (fte) predikant. Gemiddeld is het aantal leden per predikant in Nederland 1.050 (bron: het CCBB). Wetende dat slechts ca 50% van onze pastorale eenheden financieel bijdraagt aan de kosten van de PGA-B komt het ons als passend voor om niet onder dit gemiddelde te gaan zitten. Bovendien is er naast de

predikantsformatie bij ons sprake van kerkelijk werkers. Tellen we deze werkers mee dan komt de norm voor de PGA-B zelfs uit op 750 leden per (predikant + kerkelijk werker).

4. Op basis van deze norm kunnen we de bij beleidskeuze 2 aangegeven financiële doelstelling voor het jaarresultaat eind 2025 halen. De reductie in personeelsformatie (in termen van fte's) komt dan uit op bijna 50% (van 11,5 fte medio 2018 naar 5,9 fte eind 2025; zie bijlage 1B voor de details). Deze personeelsreductie wordt zo evenwichtig mogelijk verdeeld over de verschillende kerkelijke functies (predikanten, kerkelijk werkers, kosters, organisten, overige medewerkers). De in stappen tot 5,9 fte gereduceerde personeelsformatie zal in deze periode (2019-2025) zo efficiënt mogelijk ingezet moeten kunnen worden binnen het geheel van de PGA-B, dus over de grenzen van de drie wijkgemeenten heen.
5. Naast predikanten willen we formatie voor kerkelijk werkers voor de volgende drie taakgebieden: (1) ouderenpastoraat; (2) jeugd- en jongerenwerk en (3) missionaire en diaconale activiteiten. Ook al reduceert de personeelsformatie over de jaren heen, we willen dat de kerkelijk werkers voor deze drie taakgebieden over de jaren heen ca 25% van de totale pastorale formatie (= kerkelijk werkers + predikanten) voor hun rekening nemen. Hoger moet dit percentage niet worden, omdat predikanten de kerkelijk werkers moeten kunnen begeleiden (en daar uren voor moeten krijgen) om de inhoudelijke theologische kwaliteit te kunnen waarborgen. We houden de mogelijkheid open om incidenteel en op project basis tijdelijk menskracht in te huren voor specifieke missionaire of diaconale activiteiten.
6. Ook al reduceert de formatie voor predikanten en kerkelijk werkers over de jaren heen, we willen dat de formatie voor missionaire activiteiten over de jaren heen ca 25% blijft van de totale formatie van predikanten en kerkelijk werkers. Bij missionaire activiteiten kan gedacht worden aan de huidige activiteiten: De Jonge Kruiskerk, Kliederkerk, contacten met scholen in Amstelveen Noord en Zuid, stadsdominee, bijbel tafels, Ziel en Zaligheid. De inhoud van en de personele inzet voor deze missionaire activiteiten zal van jaar tot jaar op basis van evaluatie gegevens moeten worden vastgesteld, mede omdat de beschikbare formatie ook voor dit werk in de periode 2019 - 2025 wel afneemt.
7. A. Nieuw te beroepen predikanten en nieuw te benoemen medewerkers worden ingezet binnen het geheel van de PGA-B. De taken worden verdeeld in het team van professionals in overleg met de wijkkerkenraden en de Algemene Kerkenraad;
B. Ook op alle huidige predikanten en medewerkers wordt een dringend beroep gedaan om akkoord te gaan met een brede inzet binnen de PGA-B. De te verwachten aanpassing van de PKN kerkorde in november van dit jaar biedt daar overigens nadrukkelijk de ruimte voor.

In bijlage 1B is te zien hoe deze beleidskeuzes op het gebied van financiën en van personeel cijfermatig (in termen van fte-omvang en fte-verdeling over de kerken) uitpakken. In bijlage 1C wordt aangegeven welke aannames er zijn gedaan bij het berekenen van de formatie.

Gebouwen

8. We handhaven drie plaatsen voor vieringen en voor doordeweekse bijeenkomsten binnen de geografische gebieden van de huidige drie wijkgemeenten. Er is dan ook geen sprake meer van fusie(s) van wijkgemeenten, tenzij wijkgemeenten dat zelf willen.
9. We sluiten het gebouw van de Pelgrimskerk om de volgende redenen: (i) de afgenomen omvang van de gemeente; (ii) de toegenomen kwetsbaarheid van de gemeente; (iii) de opbrengst van het gebouw is nodig om (nog op tijd) investeringen te kunnen doen binnen het geheel van de PGA-B (inclusief Buitenveldert). Op grond van beleidskeuze 8 behouden we een geschikte vier- en ontmoetingsplek voor de Pelgrimskerk gemeente. We heffen de gemeente dus niet op en/of laten deze gemeente niet fuseren. Alleen als de Pelgrimskerkgemeente dit zelf aangeeft, kan tot fusie

worden overgegaan. De sluiting vindt uiterlijk plaats in 2024 maar bij voorkeur eerder. De voorbereidingen beginnen al in 2019. Er dient namelijk een redelijk aantal opties onderzocht te worden, als mogelijk antwoord op de vraag 'hoe verder in Buitenveldert?'. De Pelgrimskerk gemeente zal in dit proces worden ondersteund door de AK en het CvK.

10. De kerkzalen van de Kruiskerk en de Paaskerk worden (indien we daarvoor toestemming krijgen van de instanties die 'gaan over' het interieur en het exterieur van deze twee monumenten) aangepast om ook vieringen in kleine groepen mogelijk en intiemer te maken. Voor de Kruiskerk spelen nog twee andere aspecten mee: (i) er is behoefte aan meer zaalruimte voor andersoortige activiteiten dan vieringen; (ii) het klimaat in de kerkzaal moet beter beheerst kunnen worden. De AK beslist op advies van het CvK en na overleg met de beide wijkgemeenten hoeveel geld uit ons vermogen hiervoor maximaal per wijkgemeente ter beschikking kan worden gesteld.

BIJLAGE 1B: PERSONEELSFORMATIE EN PERSONEELSVERDELING

De beleidskeuzen 1 t/m 7 uit bijlage 1A leiden tot een bepaalde omvang van de formatie voor de verschillende taken bovenwijks en binnen de drie wijkgemeenten. In het 'eindplaatje' van 2025 is dan sprake van:

- drie predikanten (voltijds)
- twee kerkelijk werkers (deeltijd)
- twee medewerkers (communicatie en admin.)(deeltijd)
- twee koster (deeltijd)
- twee kerkgebouwen
- drie plekken voor vieringen

Zie voor meer details in het overzicht hieronder.

Personeelsformatie (in fte)					
	medio 2018	eind 2019	eind 2023	eind 2025	daling
Bovenwijks totaal:	6,1	7,0	4,7	3,4	44%
Predikantswerk missionair, jeugd & jongeren	0,2	0,5	0,5	0,5	0%
Kerkelijk werk missionair, jeugd en jongeren	0,9	0,9	0,7	0,5	44%
Kerkelijk werk pastoraat	0,0	0,6	0,6	0,5	17%
Communicatie en Geldwerving	0,7	0,7	0,4	0,4	43%
Kerkelijk Bureau (administratie)	0,7	0,7	0,3	0,3	57%
Kosterswerk	3,6	3,6	2,2	1,2	67%
Kruiskerk predikantswerk	1,8	1,0	1,0	1,0	44%
Paaskerk predikantswerk	2,8	1,5	1,5	1,2	57%
Pelgrimskerk predikantswerk	0,8	0,8	0,8	0,3	63%
Totaal aantal fte's	11,5	10,3	8,0	5,9	49%
% missionair van alle pastorale werk	17%	26%	24%	25%	
% kerkelijk werk van alle pastorale werk	14%	28%	25%	25%	

Let op (1): hierboven staan de fte-cijfers op drie peildata (eind 2019, 2023, 2025). De personeelsreductie verloopt vaak geleidelijker dan in het overzicht staat, in hoge mate passend bij het natuurlijk verloop door emeritaat of pensionering.

Let op (2): de fte-cijfers hierboven zijn niet in beton gegoten. Elk jaar bekijken AK + CvK samen hoe we er financieel voor staan en sturen we bij waar dit mogelijk of nodig is. De kans dat er ruimte ontstaat voor nieuwe vaste contracten is gering. Maar wellicht ontstaan er wel mogelijkheden voor nieuwe tijdelijke aanstellingen.

BIJLAGE 1C: AANNAMES IN DE BEREKENINGEN

Hier volgt een overzicht van de gehanteerde aannames in de berekeningen:

1. Financieel uitgangspunt is de meerjarenbegroting van het College van Kerkrentmeesters van de PGA-B uit het jaar 2018. Dit is een begroting op basis van ongewijzigd beleid voor de periode 2019 – 2025. Met deze begroting als basis zijn de financiële effecten berekend van de voorgestelde maatregelen op het gebied van personeel en gebouwen.
2. Voor alle loonberekeningen zijn de landelijke loonnormen voor predikanten, kerkelijk werkers en kosters aangehouden en een loonindexatie van 3% per jaar.
3. Het aantal leden van de PGA-B daalt met 7% per jaar (dit is een extrapolatie van de gegevens van de afgelopen 10 jaar), waardoor de vaste vrijwillige bijdrage met gemiddeld 6% per jaar afneemt.
4. Voor het aantal leden per predikant wordt een norm van 1.050 leden gehanteerd. Dit aantal is gelijk aan het landelijk gemiddelde. Tellen we ook de kerkelijk werkers mee in de berekening dan komt de norm voor de PGA-B uit op 750 leden per (predikant + kerkelijk werker). Deze berekening staat los van 0,5 fte inzet van een predikant voor het missionaire en jongerenwerk gedurende de gehele periode van dit beleidsplan (2019 - 2025).
5. De personeelsreductie verloopt voor het grootste deel via natuurlijk verloop. Met sommige medewerkers vinden gesprekken plaats over hoe en wanneer de op dit moment gewenste reductie valt te realiseren. Bedenk hierbij dat we de tijd hebben om dit concreet vorm te geven.
6. Voor het rendement op het vermogen wordt een percentage van 1,9% per jaar aangehouden
7. Voor de operationele kosten van een kerkgebouw wordt € 80.000,- per jaar aangehouden (dit is inclusief de kosten voor grote reparaties).
8. Het gebouw van de Pelgrimskerk wordt uiterlijk in 2023 verkocht en zorgt er voor dat het besteedbare vermogen over de periode 2019 - 2025 mogelijk nagenoeg gelijk blijft. Een kerkgebouw staat namelijk voor € 0,- op de balans van de PGA-B. Zodra een kerk verkocht wordt, neemt het PGA-B vermogen dus toe met het verkoopbedrag. Het verwachte tekort over de jaren 2019 - 2025 wordt dan dus geheel of gedeeltelijk goed gemaakt door de opbrengst van de verkoop van de Pelgrimskerk minus de verwachte kosten voor de herhuisvesting van deze wijkgemeente in Buitenveldert.

BIJLAGE 2: verwerking van opmerkingen van gemeenteleden in de gemeentevergaderingen van 21 en 23 mei 2019

Op 21 en 23 mei j.l. heeft de Algemene Kerkenraad twee gemeentevergaderingen belegd om de gemeente te informeren op basis van het concept PGA-B beleidsplan en om de gemeente te horen over dit beleidsplan. In de tweede helft van deze vergaderingen (de eerste helft betrof een plenaire presentatie) hebben 133 gemeenteleden deelgenomen aan de tafelgesprekken met 6-8 gemeenteleden per tafel. Hiervan is zo goed mogelijk schriftelijk verslag gedaan van de door de gemeenteleden gemaakte opmerkingen. In het onderstaande wordt aangegeven hoe we met het grootste deel van de opmerkingen zijn omgegaan bij het opstellen van het definitieve PGA-B beleidsplan.

Beleidsplan in het algemeen

Veel gemeenteleden (46) hebben zich positief uitgesproken over het plan als geheel. De negatieve opmerkingen (10) betroffen met name de onduidelijkheid na 2025, de zakelijkheid van het document en dat het te behoudend is. "Durf meer, dan maar een groter tekort".

Reactie AK: onder meer op basis van deze reacties hebben we de personele inzet voor de periode 2019 – 2025 verhoogd (zie bij personeelsbeleid). Het jaarlijks tekort komt daarmee hoger uit. Over hoe het verder moet na 2025 doet de huidige AK geen uitspraken. Over ca vier jaar zal de dan funktionerende AK opnieuw over een langere periode vooruit moeten kijken hoe het verder zal kunnen gaan.

Personeelsbeleid

Ook hier veel gemeenteleden met positieve reacties (47) t.a.v. de ingreep in het aantal personeelsleden. De meer negatief getinte opmerkingen (10) werden vaak in vragende vorm gesteld: (i) waarom maar één en niet twee nieuwe predikanten beroepen; (ii) waarom voortaan PGA-B predikanten en geen wijkpredikanten; (iii) kunnen we niet meer doen met tijdelijke krachten?

Reactie AK: (ad i) In dit definitieve beleidsplan is dit gewijzigd; we gaan in deze periode twee nieuwe predikanten beroepen i.p.v. één; (ad ii) uit de gemaakte opmerkingen is af te leiden dat deze gemeenteleden denken dat een PGA-B predikant tegelijkertijd in meerdere wijkgemeenten werkt; een PGA-B predikant wordt eindverantwoordelijk voor zaken als eredienst en pastoraat in één wijkgemeente; het is echter mogelijk dat een PGA-B predikant eerst enkele jaren in de ene wijkgemeente werkt en daarna in een andere wijkgemeente van de PGA-B; (ad iii) dat gaan we sowieso doen in tijden van lopend beroepingswerk; in de toekomst wordt dit ook mogelijk voor het tijdelijk aantrekken van predikanten, maar dat kan pas na aanpassing van de nieuwe PKN kerkorde (naar verwachting begin 2021).

Pastoraat

Er waren in deze rubriek 10 opmerkingen van gemeenteleden. Positief was men over de aanstelling van de ouderenpastor. Men miste de expliciete aandacht voor het pastoraat onder de middengroep en het doelgroepenpastoraat.

Reactie AK: de AK doet hier verder geen uitspraken over. Over de invulling van het pastoraat beslissen de wijkkerkenraden. Zo is het doelgroepenpastoraat iets van de Paaskerk. De AK heeft zich voor wat betreft het pastoraat beperkt tot verbetering van de randvoorwaarden door het aanstellen van een kerkelijk werker voor het ouderenpastoraat.

Jeugdpastoraat en jeugdwerk

In deze rubriek waren 13 opmerkingen, waarvan 8 die nadrukkelijk aangaven dat we ondanks de terugloop van het aantal jongeren ruim moeten blijven investeren in dit domein. Men zou graag zien dat de formatie voor de jongerenwerker in de richting van 2025 niet zo terugloopt.

Reactie AK: we handhaven wel de uiteindelijke 0,5 fte voor de jeugd- en jongerenwerker in 2025, maar de daling van deze formatie verloopt minder snel dan eerder werd aangegeven. Door inzet van de

jongerenwerker in de taakgroep vernieuwing verbreden en verdiepen we het jongerenwerk nadrukkelijk ook buiten de grenzen van de gemeente.

Missionaire activiteiten

In deze rubriek maakten gemeenteleden 37 opmerkingen. De in de gemeente bekende missionaire activiteiten worden volop gesteund. Wel is er behoefte aan een scherpere definitie van het begrip missionair. Zeker 14 opmerkingen hadden betrekking op zorgen over de stapsgewijze afbouw van de inzet van predikant en kerkelijk werker. Het is wel van belang dat missionaire activiteiten meer een zaak worden van de hele gemeente en niet uitsluitend van een kleine groep vrijwilligers (3).

Reactie AK: op dit punt is het beleidsplan gewijzigd. De 0,5 fte inzet van een predikant op dit gebied is nu vastgesteld voor de hele periode van 2019-2025. Deze formatie wordt dus niet meer afgebouwd. Bovendien verloopt de afbouw van de formatie voor de kerkelijk werker op dit gebied minder snel dan eerder aangegeven.

Vierplekken

In deze rubriek maakten gemeenteleden 20 opmerkingen. Veel opmerkingen hadden te maken met de wens om een variëteit aan vieringen te willen en niet op de ene plek te herhalen wat al elders ook wordt gedaan. In dit kader kwam ook de volgende vraag op: kunnen we niet meer profileren, zodat de verschillen in vieringen in de drie wijkgemeenten groter worden dan ze nu zijn? Over het geschikt maken van kerkzalen voor vieringen in kleine groepen merkten 4 gemeenteleden op dat we dit zelf kunnen uitvoeren zonder daar hoge kosten voor te maken.

Reactie AK: op dit punt geen wijziging in het beleidsplan, maar wel de toezegging dat de AK het gesprek met de wijkkerkenraden zal aangaan om te zien of een grotere variëteit aan vieringen haalbaar is over het geheel van de PGA-B.

Samenwerken kerken

In deze rubriek maakten gemeenteleden 41 opmerkingen. Men vindt samenwerking goed en nodig (14), maar dan wel zonder de eigenheid van de wijkgemeente te verliezen (6). Er zijn ook twijfels, omdat de wijkgemeenten te zeer zouden verschillen en geografisch te ver uit elkaar liggen (4). Sommigen geven aan dat samenwerking met de RK kerk in hun situatie meer voor de hand ligt dan met de andere wijkgemeenten binnen de PGA-B (4).

Reactie AK: op dit punt geen wijziging in het beleidsplan. De AK blijft bij haar standpunt dat voor een toekomstbestendige gemeente in Amstelveen - Buitenveldert samenwerking tussen de drie wijkgemeenten niet alleen wenselijk is maar ook noodzakelijk. Overigens is dit niet alleen het standpunt van de AK, maar ook de PKN kerkorde spreekt zich in deze termen uit. Dit betekent concreet onder meer het volgende:

- alle mensen die in dienst zijn van de PGA-B moeten inzetbaar zijn binnen de hele gemeente; rolatie van medewerkers in de dienst van de PGA-B wordt een gewone zaak;
- het huidige ministerie van predikanten wordt een team waarin alle betaalde professionals (m.u.v. organisten en de koster) participeren om hun werkzaamheden af te stemmen en te verdelen;
- bij elke activiteit binnen een wijkgemeente moet men zich gaan afvragen of deze niet samen met een andere wijkgemeente georganiseerd zou kunnen worden.

Vrijwilligers

In deze rubriek maakten gemeenteleden 12 opmerkingen. De reductie in personeel zal meer vragen van vrijwilligers (2) en waar halen we meer vrijwilligers vandaan (6). Meer training en ondersteuning van (nieuwe) vrijwilligers is dan zeer gewenst (4)

Reactie AK: de AK komt, met het oog op nieuwe vrijwilligers, met een voorstel voor training en begeleiding en de organisatie van een introductie cursus binnen de PGA-B.

Pelgrimskerk

In deze rubriek waren er 29 opmerkingen van gemeenteleden. Men is positief over het handhaven van een wijkgemeente in Buitenveldert. Er werd tijdens de gesprekken al veel aandacht besteed aan mogelijke alternatieven voor de huisvesting. Eén gemeentelid vroeg zich vertwijfeld af 'wat doen we verkeerd in de Pelgrimskerk?'. Maar ieder was het ermee eens dat dit een ontwikkeling is die niet specifiek geldt voor de Pelgrimskerk. We zullen moeten leren omgaan met deze ontwikkeling.

Reactie AK: op dit punt geen wijziging in het beleidsplan.

Verhuur van kerken (commercieel)

De in deze rubriek gemaakte opmerkingen (15) zijn allemaal positief. Wel vraagt men zich af hoe dit zich verhoudt tot de lagere formatie voor kosters (3).

Reactie AK: op dit punt is het beleidsplan niet gewijzigd. Mocht een kerkgebouw in de toekomst (deels) overgaan in andere handen dan zorgt de commerciële partner van de PGA-B zelf voor het dagelijks beheer van het gebouw. Hiervoor is dus geen koster in PGA-B dienst meer nodig. Het is dan zelfs mogelijk dat wij huurder worden van een kerkgebouw dat in andere handen is overgegaan. Op dit punt is echter nog niets besloten of verkend. Maar we willen de ruimte scheppen om na te kunnen denken over verschillende opties. Samenwerking met de burgerlijke gemeente ligt hierbij voor de hand.

Aktie Kerkbalans (afgekort: AKB)

In deze rubriek maakten gemeenteleden 37 opmerkingen. Positief is men over het rechtstreeks benaderen van gemeenteleden die niet jaarlijks bijdragen (9), van gemeenteleden die zijn vergeten om te betalen (4) en over het lopende bewustwordingsproces in de gemeente t.a.v. kosten en baten via communicatie in Present en gemeentevergaderingen (7). Maak in de AKB communicatie meer gebruik van het feit dat het kerkgebouw het 'ijkpunt' is in een wijk (6). Dat 'ijkpunt' dreigt te verdwijnen als men (= mogelijk ook anderen dan gemeenteleden) niet bereid is om (meer) te geven aan de kerk.

Reactie AK: op dit punt geen wijziging in het beleidsplan.

Duurzaamheid

In deze rubriek maakten gemeenteleden 5 opmerkingen. Kunnen in de winterperiode de wijkgemeenten van Kruiskerk en Paaskerk niet gezamenlijk vieringen houden in één gebouw (4).

Reactie AK: op dit punt geen wijziging in het beleidsplan. We willen nu eerst weten of de in het beleidsplan aangegeven maatregelen het gewenste effect hebben.

Kosten communicatie en PR

Eén gemeentelid merkte op dat de kosten voor Present en voor de websites van de PGA-B en wijkgemeenten aanzienlijk hoger liggen dan in andere PKN gemeenten.

Reactie AK: de AK zal onderzoeken in welke mate dit het geval is en zo nodig gepaste maatregelen nemen om ook deze kosten binnen normale perken te brengen en te houden.

**Protestantse Gemeente
Amstelveen-Buitenveldert**

**Kerkelijk Bureau, Burg. Haspelslaan 129, 020 - 641 36 48
Postbus 2011, 1180 EA Amstelveen
kerkelijkbureau@pga-b.nl, www.pga-b.nl
IBAN NL53 ABNA 0549 316 523**